Tema 5

Soluții

Exercițiul 1

a) Pentru a arăta că T_3 este un estimator nedeplasat este suficient să verificăm că $\mathbb{E}[T_3] = \theta$. Observăm că

$$\mathbb{E}[T_3] = \mathbb{E}[\alpha T_1 + (1 - \alpha)T_2] = \alpha \mathbb{E}[T_1] + (1 - \alpha)\mathbb{E}[T_2] = \alpha \theta + (1 - \alpha)\theta = \theta.$$

b) Dacă notăm cu $V_3 = V_3(\alpha) = Var(T_3)$, atunci

$$V_3(\alpha) = Var(\alpha T_1 + (1 - \alpha)T_2) = \alpha^2 Var(T_1) + (1 - \alpha)^2 Var(T_2) = \alpha^2 V_1 + (1 - \alpha)^2 V_2.$$

Pentru a determina minimul funcției $V_3(\alpha)$ rezolvom ecuația $\frac{dV_3}{d\alpha}=0$ de unde găsim că $2\alpha V_1-2(1-\alpha)V_2=0$, prin urmare $\alpha=\frac{V_2}{V_1+V_2}$ este punct critic. Cum $\frac{d^2V_3}{d\alpha^2}=2(V_1+V_2)>0$, deci $V_3(\alpha)$ este convexă, deducem că valoarea minimă se atinge pentru $\alpha=\frac{V_2}{V_1+V_2}$ și aceasta este $V_3=\frac{V_1V_2}{V_1+V_2}$.

c) Să presupunem prin reducere la absurd că ambii estimatori T_1 și T_2 sunt eficienți, ceea ce implică atingerea bornei Rao-Cramer, i.e.

$$V_1 = V_2 = \frac{1}{nI_1(\theta)}.$$

Cum din punctul b) am găsit că estimatorul T_3 , de dispersie minimă are dispersia $V_3 = \frac{V_1 V_2}{V_1 + V_2}$, deducem că

$$V_3 = \frac{V_1 V_2}{V_1 + V_2} = \frac{V_1^2}{2V_1} = \frac{V_1}{2} < \frac{1}{nI_1(\theta)},$$

ceea ce contrazice teorema Rao-Cramer și prin urmare T_1 și T_2 nu pot fi simultan eficienți.

Exercițiul 2

a) Folosind metoda verosimilitătii maxime avem că functia de verosimilitate este

$$L(\theta|x_1,...,x_n) = \prod_{i=1}^n f_{\theta}(x_i) = e^{n\theta} \frac{\theta^{\sum_{i=1}^n x_i}}{x_1! x_2! \cdots x_n!}$$

de unde, pentru a găsi maximul, rezolvăm ecuația $\frac{\partial \log(L)}{\partial \theta} = -n + \frac{\sum_{i=1}^n x_i}{\theta} = 0$ care conduce la $\hat{\theta}_n = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n X_i = \bar{X}_n$. Cum $\frac{\partial^2 \log(L)}{\partial \theta^2} = -\frac{\sum_{i=1}^n x_i}{\theta^2} < 0$, $\forall \theta > 0$ concluzionăm că $\hat{\theta}_n = \bar{X}_n$ este estimatorul de verosimilitate maximă.

Cum pentru o variabilă aleatoare $X \sim Pois(\theta)$ avem că $\mathbb{E}[X] = Var(X) = \theta$, deducem că $\mathbb{E}[\hat{\theta}_n] = \theta$, deci $\hat{\theta}_n$ este un estimator nedeplasat, și $Var(\hat{\theta}_n) = \frac{\theta}{n}$.

Observăm că $MSE_{\theta}(\hat{\theta}_n) = \frac{\theta}{n} \xrightarrow{n \to \infty} 0$ din relația $MSE_{\theta}(\hat{\theta}_n) = Var(\hat{\theta}_n) + b_{\theta}(\hat{\theta}_n)^2$, de unde găsim că $\hat{\theta}_n$ este un estimator consistent pentru θ .

Pentru a verifica dacă este sau nu eficient trebuie să calculăm Informația lui Fisher care conduce la:

$$I_n(\theta) = nI_1(\theta) = -n\mathbb{E}\left[\frac{\partial^2 \log f_{\theta}(X)}{\partial \theta^2}\right] = -n\mathbb{E}\left[-\frac{X}{\theta^2}\right] = \frac{n}{\theta} = \frac{1}{Var(\hat{\theta}_n)}.$$

Deoarece dispersia estimatorului $\hat{\theta}_n$ este egală cu marginea din inegalitatea Rao-Cramer deducem că estimatorul este eficient.

b) Oberservăm că densitatea din problemă corespunde cu a unei normale $\mathcal{N}(0,\sqrt{\theta})$ iar funcția de verosimilitate este

$$L(\theta|x_1,...,x_n) = \prod_{i=1}^n f_{\theta}(x_i) = \left(\frac{1}{\sqrt{2\pi\theta}}\right)^n e^{-\frac{1}{2\theta}\sum_{i=1}^n x_i^2}.$$

Rezolvând ecuația $\frac{\partial \log(L)}{\partial \theta} = 0$ găsim că $-\frac{n}{2\theta} + \frac{1}{2\theta^2} \sum_{i=1}^n x_i^2$ de unde $\hat{\theta}_n = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n X_i^2$ (momentul empiric de ordin doi). Proprietățile acestui estimator au fost văzute la curs.

c) Observăm că densitatea de repartiție $f_{\theta}(x) = \frac{1}{\theta^{\alpha}\Gamma(\alpha)}x^{\alpha-1}e^{-\frac{x}{\theta}}$ corespunde unei repartiții Gamma. Prin metoda verosimilității maxime avem că funcția de verosimilitate este

$$L(\theta|x_1,\ldots,x_n) = \prod_{i=1}^n f_{\theta}(x_i) = \frac{1}{\theta^{n\alpha}\Gamma(\alpha)^n} \left(\prod_{i=1}^n x_i\right)^{\alpha-1} e^{-\frac{1}{\theta}\sum_{i=1}^n x_i}$$

de unde logaritmul ei este

$$l(\theta|x_1,\ldots,x_n) = \log L(\theta|x_1,\ldots,x_n) = -n\alpha\log\theta - n\log\Gamma(\alpha) + (\alpha-1)\sum_{i=1}^n \log x_i - \frac{1}{\theta}\sum_{i=1}^n x_i$$

și rezolvând ecuația $\frac{\partial \log(L)}{\partial \theta} = 0$ găsim că $-\frac{n\alpha}{\theta} + \frac{\sum_{i=1}^{n} x_i}{\theta^2} = 0$ de unde $\hat{\theta}_n = \frac{\bar{X}_n}{\alpha}$ iar din faptul că funcția $\frac{\partial \log(L)}{\partial \theta}$ este pozitivă la stânga soluției și negativă la dreapta concluzionăm că $\hat{\theta}_n$ este estimatorul de verosimilitate maximă.

Pentru a determina calitățile acestui estimator vom folosi proprietățile repartiției Gamma și anume că $\mathbb{E}[X] = \alpha \theta$ iar $Var(X) = \alpha \theta^2$. Prin urmare avem că

$$\mathbb{E}[\hat{\theta}_n] = \theta \quad \text{si} \quad Var(\hat{\theta}_n) = \frac{\theta^2}{n\alpha}$$

ceea ce arată că estimatorul $\hat{\theta}_n$ este nedeplasat și consistent.

Informația lui Fisher pentru eșantionul X_1, X_2, \dots, X_n de talie n este $I_n(\theta) = nI_1(\theta)$ și cum

$$I_1(\theta) = \mathbb{E}_{\theta} \left[\left(\frac{\partial \log f_{\theta}(X)}{\partial \theta} \right)^2 \right] = -\mathbb{E}_{\theta} \left[\frac{\partial^2 \log f_{\theta}(X)}{\partial \theta^2} \right]$$

iar $\frac{\partial^2 \log f_{\theta}(X)}{\partial \theta^2} = \frac{\alpha}{\theta^2} - \frac{2X}{\theta^3}$ găsim că

$$I_1(\theta) = \frac{\alpha}{\theta^2}.$$

Prin urmare $I_n(\theta) = \frac{n\alpha}{\theta^2}$ de unde deducem că estimatorul $\hat{\theta}_n$ este eficient.

Exercițiul 3

- 1. Deoarece $\mathbb{E}_{\theta}[X] = \frac{\theta}{2}$ deducem că estimatorul $\hat{\theta}_1$ pentru θ obținut prin metoda momentelor este $\hat{\theta}_1 = 2\bar{X}_n$.
- 2. În ceea ce privește $\hat{\theta}_2$ știm că funcția de repartiție a repartiției uniforme $\mathcal{U}[0,\theta]$ este dată de $F_{\theta}(x) = \frac{x}{\theta}$, pentru $x \in [0,\theta]$. Se poate observa că $\forall x \in [0,1]$ avem $F_{\theta}(x\theta) = x$ și $F_{\theta}^{-1}(x) = x\theta$, prin urmare mediana repartiției $\mathcal{U}[0,\theta]$ este, aplicând definiția, $F_{\theta}^{-1}\left(\frac{1}{2}\right) = \frac{\theta}{2}$. Astfel putem defini estimatorul $\hat{\theta}_2 = 2\hat{F}_n^{-1}\left(\frac{1}{2}\right)$, unde \hat{F}_n^{-1} este funcția cuantilă asociată funcției de repartiție empirică \hat{F}_n ce corespunde eșantionului de talie n, X_1, \ldots, X_n .

Deoarece F_{θ} este strict crescătoare în $\frac{\theta}{2}$, aplicând teorema de convergență a cuantilelor empirice (a se vedea Laboratorul 5) deducem că

$$\hat{F}_n^{-1}\left(\frac{1}{2}\right) \stackrel{a.s.}{\to} \frac{\theta}{2}, \qquad (\hat{x}_p(n) \xrightarrow[n \to \infty]{a.s.} x_p)$$

de unde concluzionăm că $\hat{\theta}_2 \stackrel{\mathbb{P}}{\to} \theta$, deci $\hat{\theta}_2$ este un estimator consistent pentru θ .

În ceea ce privește estimatorul $\hat{\theta}_3 = \max_{1 \le i \le n} X_i$ observăm că funcția de repartiție a acestuia este

$$F_{\hat{\theta}_3}(x) = \mathbb{P}\left(\max_{1 \le i \le n} X_i\right) = \mathbb{P}\left(X_1 \le x\right)^n = \begin{cases} 0, & x < 0\\ \frac{x^n}{\theta^n}, & x \in [0, \theta]\\ 1, & x > \theta \end{cases}$$

și în plus, cum $\hat{\theta}_3 \leq \theta$ a.s. avem pentru $\epsilon > 0$

$$\mathbb{P}\left(|\hat{\theta}_3 - \theta| > \epsilon\right) = \mathbb{P}\left(\theta - \hat{\theta}_3 > \epsilon\right) = F_{\hat{\theta}_3}(\theta - \epsilon) \underset{n \to \infty}{\longrightarrow} 0.$$

Altfel spus $\hat{\theta}_3 \stackrel{\mathbb{P}}{\to} \theta$ și $\hat{\theta}_3$ este un estimator consistent pentru θ .

3. Conform Teoremei Limită Centrale avem că

$$\sqrt{n}(\hat{\theta}_1 - \theta) \overset{d}{\to} \mathcal{N}\left(0, 4Var_{\theta}(X)\right) = \mathcal{N}\left(0, \frac{\theta^2}{3}\right).$$

Pentru estimatorul $\hat{\theta}_2$ observăm că F_{θ} este continuă pe $[0, \theta]$, prin urmare derivabilă pe acest interval și derivata sa este $f_{\theta}(x) = \frac{1}{\theta} \mathbf{1}_{[0,\theta]}(x)$ de unde avem că $f_{\theta}\left(\frac{\theta}{2}\right) = \frac{1}{\theta} > 0$. Folosind încă o dată teorema de convergență a cuantilelor empirice (a se vedea Laboratorul 5) deducem că

$$\sqrt{n}\left(\hat{F}_n^{-1}\left(\frac{1}{2}\right) - \frac{\theta}{2}\right) \xrightarrow{d} \mathcal{N}\left(0, \frac{\frac{1}{2}\left(1 - \frac{1}{2}\right)}{\theta^{-2}}\right), \qquad \left(\sqrt{n}(\hat{x}_p(n) - x_p) \xrightarrow[n \to \infty]{d} \mathcal{N}\left(0, \frac{p(1-p)}{f(x_p)^2}\right)\right)$$

de unde găsim că $\sqrt{n}(\hat{\theta}_2 - \theta) \stackrel{d}{\to} \mathcal{N}(0, \theta^2)$.

Pentru final să studiem convergența estimatorului $\hat{\theta}_3$. Pentru că nu avem un rezultat de tipul limită centrală pentru $\hat{\theta}_3$, ne uităm la convergența simplă a funcției sale de repartiție și avem că pentru $x \in \mathbb{R}$ (alegerea lui n de mai jos în loc de \sqrt{n} apare din analiză)

$$\mathbb{P}\left(n(\theta-\hat{\theta}_3) \leq x\right) = \mathbb{P}\left(\hat{\theta}_3 \geq \theta - \frac{x}{n}\right) = 1 - F_{\hat{\theta}_3}\left(\theta - \frac{x}{n}\right) = \left\{\begin{array}{ll} 1, & x \geq n\theta \\ 1 - \left(1 - \frac{x}{n\theta}\right)^n, & x \in [0, n\theta] \end{array}\right\}$$

Observăm că

$$\left(1 - \frac{x}{n\theta}\right)^n = e^{n\log\left(1 - \frac{x}{n\theta}\right)} \sim e^{-\frac{nx}{n\theta}} \qquad \text{(am folosit } \log(1 - x) \sim x \text{ pentru } x \to 0\text{)}$$

și că

$$\mathbf{1}_{[0,n\theta]}(x) \underset{n\to\infty}{\longrightarrow} \mathbf{1}_{\mathbb{R}_+}(x) \quad \text{si} \quad \mathbf{1}_{[n\theta,\infty)}(x) \underset{n\to\infty}{\longrightarrow} 0,$$

de unde obținem că

$$\mathbb{P}\left(n(\theta - \hat{\theta}_3) \le x\right) \underset{n \to \infty}{\longrightarrow} \left\{ \begin{array}{l} 1 - e^{-\frac{x}{\theta}}, & x \ge 0 \\ 0, & \text{altfel} \end{array} \right.$$

altfel spus $n(\theta - \hat{\theta}_3) \stackrel{d}{\to} \mathcal{E}\left(\frac{1}{\theta}\right)$.

În concluzie $\hat{\theta}_1$ și $\hat{\theta}_2$ sunt asimptotic normal repartizați pe când $\hat{\theta}_3$ este repartizat exponențial. Dacă folosim rezultatul de la curs (atunci când am vorbit de metoda Delta) avem că toți cei trei estimatori se încadrează în contextul existenței unui șir $v_n \to \infty$ astfel ca

$$v_n(X_n-a) \stackrel{d}{\to} X$$

de unde (plin aplicarea *Teoremei lui Slutsky*) rezulta că $X_n \stackrel{\mathbb{P}}{\to} a$, ceea ce conduce la consistența celor trei estimatori (acest rezultat l-am obținut și la punctul 2.).

- 4. Observăm că viteza de convergență pentru $\hat{\theta}_3$ este de $\frac{1}{n}$, pe când cea pentru $\hat{\theta}_1$ și $\hat{\theta}_2$ este de $\frac{1}{\sqrt{n}}$. Prin urmare preferăm pe $\hat{\theta}_3$. De asemenea putem observa că estimatorul $\hat{\theta}_1$ are o varianță asimptotică mai mică decât cea a lui $\hat{\theta}_2$, deci între cei doi estimatori l-am alege pe $\hat{\theta}_1$.
- 5. Pentru a găsi un interval de încredere pentru θ vom folosi estimatorul cel mai bun, $\hat{\theta}_3$. Știm că $\mathbb{P}(\hat{\theta}_3 \leq \theta) = 1$ iar $\mathbb{P}(\hat{\theta}_3 \leq x) = \frac{x^n}{\theta^n}$ pentru $x \in [0, \theta]$. Astfel avem că

$$\mathbb{P}(x \le \hat{\theta}_3 \le \theta) = 1 - \frac{x^n}{\theta^n}$$

și considerând $\alpha \in [0,1]$ astfel ca $1-\frac{x^n}{\theta^n}=1-\alpha$ deducem că $x=\theta\alpha^{\frac{1}{n}}$ și

$$\mathbb{P}\left(\theta\alpha^{\frac{1}{n}} \le \hat{\theta}_3 \le \theta\right) = 1 - \alpha$$

adică

$$\mathbb{P}\left(\hat{\theta}_3 \le \theta \le \frac{\hat{\theta}_3}{\alpha^{\frac{1}{n}}}\right) = 1 - \alpha.$$

În concluzie, un interval de încredere pentru θ de nivel de încredere $1-\alpha$ este $\left[\hat{\theta}_3,\hat{\theta}_3\alpha^{-\frac{1}{n}}\right]$.

Exercitiul 4

Pentru a determina un interval de încredere de nivel de încredere $1-\alpha$ pentru proporția p de intenții de vot pentru candidatul Bugs Bunny la alegerile parlamentare să observăm că suntem în contextul unui interval de încredere pentru o proporție. Fie X_1, \ldots, X_n variabilele aleatoare care descriu intenția de vot a celor n = 100 de canditați eșantionați, cu $X_i \sim \mathcal{B}(p)$.

Curs: Statistică (2017-2018) Instructori: A. Amărioarei, S. Cojocea

Am văzut că un interval de încredere, de tip Wald, pentru p este dat de

$$IC_1^{1-\alpha}(p) = \left[\hat{p}_n - z_{1-\frac{\alpha}{2}}\sqrt{\frac{\hat{p}_n(1-\hat{p}_n)}{n}}, \hat{p}_n + z_{1-\frac{\alpha}{2}}\sqrt{\frac{\hat{p}_n(1-\hat{p}_n)}{n}}\right]$$

unde $\hat{p}_n = \bar{X}_n$ este estimatorul de verosimilitate maximă a lui p iar $z_{1-\frac{\alpha}{2}}$ este cuantila de ordin $1-\frac{\alpha}{2}$ a repartiției normale standard. Înlocuind cu valorile din ipoteza problemei, $n=100, \alpha=0.05$ și respectiv $\sum_{i=1}^{n} X_i = 51$, găsim că

$$IC_1^{0.95}(p) = [0.412, 0.607].$$

În cazul în care am fi avut un eșantion de talie n=1000 și 510 alegători (pentru a păstra proporția $\hat{p}_{1000}=0.51$) ar fi declarat că îl preferă pe candidatul Bugs Bunny atunci intervalul ar fi devenit

$$IC_1^{0.95}(p) = [0.479, 0.540].$$

Am văzut la curs că un alt interval de încredere pentru p, de nivel de încredere $1-\alpha$, se obține rezolvând după p inecuația din interiorul probabilității

$$\mathbb{P}\left(-z_{1-\frac{\alpha}{2}} \le \frac{\hat{p}_n - p}{\sqrt{\frac{\hat{p}_n(1-\hat{p}_n)}{n}}} \le z_{1-\frac{\alpha}{2}}\right) \approx 1 - \alpha$$

care conduce la

$$IC_{2}^{1-\alpha}(p) = \left[\frac{\hat{p}_{n} + \frac{z_{1-\frac{\alpha}{2}}^{2}}{2n}}{1 + \frac{z_{1-\frac{\alpha}{2}}^{2}}{n}} - \frac{1}{1 + \frac{z_{1-\frac{\alpha}{2}}^{2}}{n}} \sqrt{\frac{z_{1-\frac{\alpha}{2}}^{2}}{n}} \hat{p}_{n}(1-\hat{p}_{n}) + \frac{z_{1-\frac{\alpha}{2}}^{4}}{4n^{2}}}, \frac{\hat{p}_{n} + \frac{z_{1-\frac{\alpha}{2}}^{2}}{2n}}{1 + \frac{z_{1-\frac{\alpha}{2}}^{2}}{n}} + \frac{1}{1 + \frac{z_{1-\frac{\alpha}{2}}^{2}}{n}} \sqrt{\frac{z_{1-\frac{\alpha}{2}}^{2}}{n}} \hat{p}_{n}(1-\hat{p}_{n}) + \frac{z_{1-\frac{\alpha}{2}}^{4}}{4n^{2}}} \right]$$

iar numeric pentru n=100

$$IC_2^{0.95}(p) = [0.413, 0.605]$$

iar pentru n=1000

$$IC_2^{0.95}(p) = [0.479, 0.540].$$

Exercitiul 5

Pentru a construi un interval de încredere de nivel de încredere $1-\alpha$ pentru media μ a unei populații normale de abatere standard necunoscută σ vom folosi statistica $T_n = \sqrt{n} \frac{\bar{X}_n - \mu}{S_n}$ care știm că este repartizată t-Student cu n-1 grade de libertate.

Un interval de încredere bilateral pentru μ este

$$IC_1^{1-\alpha}(\mu) = \left[\bar{x}_n - t_{1-\frac{\alpha}{2}}^{n-1} \frac{s_n}{\sqrt{n}}, \bar{x}_n + t_{1-\frac{\alpha}{2}}^{n-1} \frac{s_n}{\sqrt{n}}\right]$$

care pentru $n=100, \alpha=0,01, \bar{x}_n=158$ și $s_n=30$ devine

$$IC_1^{0.99}(\mu) = \left[158 - 2.626 \frac{30}{\sqrt{100}}, 158 + 2.626 \frac{30}{\sqrt{100}}\right] = [150.12, 165.87]$$

și cum valoarea anunțată de producător este în afara acestui interval cocluzionăm că reclama este falsă.

Dacă ne interesăm la un interval de încredere de nivel de încredere $1-\alpha$ unilateral spre stânga atunci am avea că

$$\mathbb{P}(T_n > t) = \mathbb{P}\left(\sqrt{n}\frac{\bar{X}_n - \mu}{S_n} > t\right) = 1 - \alpha$$

de unde

$$IC_2^{1-\alpha}(\mu) = \left[0, \bar{x}_n - t_\alpha^{n-1} \frac{s_n}{\sqrt{n}}\right] = \left[0, 158 + 2, 364 \frac{30}{\sqrt{100}}\right] = [0, 165, 09]$$

prin urmare afirmația producătorului este falsă.

Exercitiul 6

Cum măsurătorile pot fi presupuse ca un eșantion de talie n, X_1, X_2, \ldots, X_n dintr-o populație $\mathcal{N}(\mu = 20, \sigma^2)$ considerăm ca estimator al variantei estimatorul

$$\hat{\sigma}_0^2 = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (X_i - \mu)^2 = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n X_i^2 - \mu^2$$

iar din $\frac{n\hat{\sigma}_0^2}{\sigma^2} \sim \chi^2(n)$ deducem că un interval de încredere bilateral pentru σ^2 de nivel de încredere $1-\alpha$ este

$$IC_1^{1-\alpha}(\sigma^2) = \left[\frac{n\hat{\sigma}_0^2}{\chi_{n,1-\frac{\alpha}{2}}^2}, \frac{n\hat{\sigma}_0^2}{\chi_{n,\frac{\alpha}{2}}^2}\right].$$

Înlocuind cu valorile din ipoteză, $n=100,\,\alpha=0.05,\,\mu=20$ și $\sum_{i=1}^{100}x_i^2=40011$ găsim că

$$IC_1^{0.95}(\sigma^2) = \left[\frac{100\hat{\sigma}_0^2}{\chi_{100,0.975}^2}, \frac{100\hat{\sigma}_0^2}{\chi_{100,0.025}^2}\right] = \left[\frac{100 \cdot 0.11}{129.56}, \frac{100 \cdot 0.11}{74.22}\right] = \left[0.0849, 0.1482\right].$$

Dacă ne uităm după un interval de încredere unilateral, de nivel de încredere $1-\alpha$, la stânga atunci

$$IC_2^{1-\alpha}(\sigma^2) = \left[0, \frac{n\hat{\sigma}_0^2}{\chi_{n\alpha}^2}\right] = \left[0, \frac{100 \cdot 0.11}{77.929}\right] = \left[0, 0.1411\right].$$

Exercitiul 7

Fie X_1, X_2, \ldots, X_n eșantionul de talie n=200 din populația $Pois(\theta)$ care descriu numărul de blocaje de trafic mai mari de un minut pe linia tramvaiului 41. Pentru a găsi un interval de încredere pentru θ să ne aducem aminte că estimatorul de verosimilitate maximă pentru θ este \bar{X}_n și aplicând Teorema Limită Centrală avem

Grupele: 301, 311, 321 Pagina 6

Curs: Statistică (2017-2018) Instructori: A. Amărioarei, S. Cojocea

$$\sqrt{n}\frac{\bar{X}_n - \theta}{\sqrt{\theta}} \stackrel{d}{\to} \mathcal{N}(0, 1).$$

Un interval de încredere de tip Wald pentru θ , de nivel de încredere $1-\alpha$, este obținut prin înlocuirea la numitor a lui θ cu estimatorul său \bar{X}_n , deci

$$\mathbb{P}\left(-z_{1-\frac{\alpha}{2}} \le \sqrt{n} \frac{\bar{X}_n - \theta}{\sqrt{\bar{X}_n}} \le z_{1-\frac{\alpha}{2}}\right) \approx 1 - \alpha$$

de unde

$$IC_{Wald}^{1-\alpha}(\theta) = \left[\bar{X}_n - z_{1-\frac{\alpha}{2}} \sqrt{\frac{\bar{X}_n}{n}}, \bar{X}_n + z_{1-\frac{\alpha}{2}} \sqrt{\frac{\bar{X}_n}{n}} \right].$$

Înlocuind cu valorile din ipoteză, n=200, $\alpha=0.05$ și $\bar{x}_{200}=3$ obținem $IC_{Wald}^{0.95}(\theta)=[2.759,3.240]$.

Un alt interval de încredere pentru θ , de nivel de încredere $1-\alpha$, se poate obține rezolvând inecuația din probabilitate

$$\mathbb{P}\left(-z_{1-\frac{\alpha}{2}} \le \sqrt{n} \frac{\bar{X}_n - \theta}{\sqrt{\theta}} \le z_{1-\frac{\alpha}{2}}\right) \approx 1 - \alpha$$

după θ .

În acest caz găsim că

$$IC_2^{1-\alpha}(\theta) = \left[\bar{X}_n + \frac{z_{1-\frac{\alpha}{2}}^2}{2n} - \sqrt{\frac{\bar{X}_n z_{1-\frac{\alpha}{2}}^2}{n} + \frac{z_{1-\frac{\alpha}{2}}^4}{4n^2}}, \bar{X}_n + \frac{z_{1-\frac{\alpha}{2}}^2}{2n} + \sqrt{\frac{\bar{X}_n z_{1-\frac{\alpha}{2}}^2}{n} + \frac{z_{1-\frac{\alpha}{2}}^4}{4n^2}} \right]$$

și înlocuind cu valorile din ipoteză rezultă $IC_2^{0.95}(\theta) = [2.769, 3.249].$

Grupele: 301, 311, 321